

II

(Közlemények)

AZ EURÓPAI UNIÓ INTÉZMÉNYEITŐL, SZERVEITŐL, HIVATALAITÓL ÉS
ÜGYNÖKSÉGEITŐL SZÁRMAZÓ KÖZLEMÉNYEK

EURÓPAI BIZOTTSÁG

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE

**a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról szóló
1907/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (REACH-rendelet) értelmében a művészfesté-
kekben található kadmiumot érintő korlátozási eljárás lezárásáról**

(EGT-vonatkozású szöveg)

(2015/C 356/01)

1. BEVEZETÉS

2013. december 17-én Svédország az 1907/2006/EK rendelet ⁽¹⁾ (a REACH-rendelet) 69. cikkének (4) bekezdésével összhangban a rendelet XV. mellékletének megfelelő dokumentációt nyújtott be az Európai Vegyianyag-ügynökséghez (ECHA), amelyben javasolta, hogy az Unió piacán tiltsák be a kadmium és a kadmiumvegyületek művészfestékeket (3213 vtsz.) és művészfestékekben használt pigmenteket (3212 vtsz.) érintő forgalomba hozatalát és az ezeket tartalmazó festékek és pigmentek használatát.

A javaslat szándéka az volt, hogy csökkentse a lakosság étrendi kadmium-expozícióját, különösen a kadmiummal szennyezett szennyvíziszappal kezelt földekről származó terményeken keresztüli expozíciót. Svédország aggodalmát fejezte ki amiatt, hogy a kadmiumtartalmú művészfestékek a szennyvízbe jutnak az ecsetek és tálkák szokásos használata és tisztítása során, és így a kadmium pigmentek a települési szennyvízkezelést követően túlnyomórészt a szennyvíziszapban kötnek ki, amelyet aztán mezőgazdasági területekre is kijuttathatnak a növények tápanyag-ellátásának javítása érdekében. Svédország azzal érvelt, hogy a kadmiumvegyületek kioldódhatnak a talajba, a haszonnövények felvehetik azokat, és fogyasztásukkal megtörténhet az emberi expozíció.

2014. november 26-án az ECHA kockázatértékelő bizottsága (RAC) a REACH-rendelet 70. cikkének megfelelően véleményt fogadott el ⁽²⁾ a javasolt korlátozásról, amelyben arra jutott, hogy a művészfestékekből a talajba, és azon keresztül a növényekbe jutó kadmiumszennyezés (a szennyvízbe jutó kadmium továbbjutása a szennyvíziszapba, annak kijuttatása a mezőgazdasági területekre és a növények általi felvétele útján) elhanyagolható mértékű a más forrásokból származó szennyezéshez képest. A kockázatértékelő bizottság véleménye tehát az, hogy a művészfestékekben használt kadmium és kadmiumvegyületek bejutása a szennyvízbe elhanyagolható mértékű kockázatot jelent az emberi egészségre nézve.

2015. március 9-én a REACH-rendelet 71. cikkének megfelelően a társadalmi-gazdasági elemzéssel foglalkozó bizottság (SEAC) is elfogadta a javasolt korlátozással kapcsolatos véleményét ⁽³⁾, amelyben arra a következtetésre jutott, hogy a kockázatértékelő bizottság által elhanyagolhatónak minősített kockázat fényében a javasolt korlátozás társadalmi-gazdasági költsége nem állna arányban annak társadalmi-gazdasági hasznával.

2015. április 9-én az ECHA a REACH-rendelet 72. cikkének megfelelően továbbította a kockázatértékelési bizottság és a társadalmi-gazdasági elemzéssel foglalkozó bizottság véleményeit a Bizottsághoz.

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2006. december 18-i 1907/2006/EK rendelete a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról (REACH), az Európai Vegyianyag-ügynökség létrehozásáról, az 1999/45/EK irányelv módosításáról, valamint a 793/93/EGK tanácsi rendelet, az 1488/94/EK bizottsági rendelet, a 76/769/EGK tanácsi irányelv, a 91/155/EGK, a 93/67/EGK, a 93/105/EK és a 2000/21/EK bizottsági irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 396., 2006.12.30., 1. o.).

⁽²⁾ <http://echa.europa.eu/previous-consultations-on-restriction-proposals/-/substance-rev/1907/term>

2. A BIZOTTSÁG ÁLTAL AZ ÉRTÉKELÉS SORÁN FIGYELEMBE VETT FŐBB INFORMÁCIÓK

A REACH-rendelet 73. cikkének (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy amennyiben egy anyag gyártása, felhasználása és forgalomba hozatala olyan elfogadhatatlan kockázatot jelent az emberi egészségre és a környezetre, amelyet uniós szinten kell kezelni, a Bizottság a társadalmi-gazdasági elemzéssel foglalkozó bizottság véleményének kézhezvételét követő 3 hónapon belül elkészíti a XVII. melléklet módosításának tervezetét.

A Bizottságnak ezért meg kell vizsgálnia, hogy az ECHA véleményei alapján a javasolt korlátozásra teljesülnek-e a REACH-rendelet 68. cikkében előírt és 73. cikkének (1) bekezdésében említett feltételek.

Az ECHA bizottságainak véleményei alapján egyértelmű, hogy az első feltétel nem teljesül. A kockázatértékelő bizottság kifejezetten megállapította, hogy a kadmium és kadmiumvegyületek művészfestékekben való jelenléte önmagában még nem idéz elő az emberi egészségre nézve elfogadhatatlan kockázatot, amint azt a dosszié benyújtója állítja.

A Bizottság megjegyzi, hogy a kockázatértékelő bizottság 2012-ben megerősítette az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság (EFSA) azon következtetését, miszerint az étrendi kadmium-expozíció gyermekeknél általában és a felnőttek 95 %-a esetében meghaladhatja az egészség szempontú irányadó értékeket. A kockázatértékelő bizottság azonban úgy vélte, hogy a javasolt korlátozás igen csekély egészségügyi hatással volna a csonttörések és a mellrák gyakorisága tekintetében, és az nem, vagy csak elenyésző mértékben lenne hatással az említett következtetésre, vagyis nincs jelentősége az EFSA által jelzett étrendi kadmium-expozíció szempontjából.

A Bizottság azt is megjegyzi, hogy a kockázatértékelő bizottság elfogadta a korlátozás indoklásául Svédország – a nyilvános konzultáció során nem észrevételezett – azon feltételezését, miszerint a festékek 5 %-a kerül bele a szennyvízbe, főként az ecsetek kézmosókban való öblítése révén, ugyanakkor jelezte, hogy ez az adat nem megbízható, és jelentősen növeli az értékelés bizonytalanságát, mivel nincs tekintettel a különböző típusú művészfestékek (olajfestékek, akrilfestékek, vízfestékek, „gouache” festékek) igen eltérő kadmiumtartalmára.

A kockázatértékelő bizottság becslései szerint az unióban keletkező szennyvíziszap éves össz mennyiségét nézve 16,5 tonna kadmiumot tartalmaz, aminek 45 %-a (7,4 tonna) jut ki mezőgazdasági földterületre. 5 %-os kioldódással számolva az EU-ban a művészfestékekből a szennyvízbe évente 0,32 tonna kadmium kerül, és annak nagy része (0,25 tonna) a települési szennyvízkezelés során keletkező szennyvíziszapban köt ki. A 0,25 tonna 45 %-ával számolva 0,11 tonna művészfestékekből származó kadmium jut ki mezőgazdasági földterületekre. Ez az EU-ban előállított és mezőgazdasági területekre kijuttatott szennyvíziszap teljes kadmiumtartalmának 1,5 %-át képviseli.

Mindezek alapján a kockázatértékelő bizottság arra az álláspontra helyezkedett, hogy a művészfestékekből a talajba és ezáltal a növényekbe kerülő kadmiumszennyezés elhanyagolhatónak tekinthető az egyéb forrásokból, például trágyából, műtrágyából és a légkörből származó kadmiummennyiséghez képest (a több mint 100 tonna/év kadmiumszennyezésnek kevesebb mint 0,1 %-a).

Noha el kell ismerni, hogy a táplálékláncon keresztüli kadmiumexpozíció bármilyen forrásból eredő, bármilyen kis mértékű csökkentése is mérsékelheti az egészségügyi hatásokat, a társadalmi-gazdasági elemzéssel foglalkozó bizottság úgy vélte, hogy egyrészt a bizonytalanságokra való tekintettel, másrészt mivel a javasolt korlátozástól csekély mértékű csökkenés várható, különösen a figyelembe vett 150 éves távlatban, az intézkedés (elsősorban közegészségügyi) hatása statisztikailag igen alacsony, így a javasolt korlátozás arányossága és előnyeinek kimutathatósága kérdéses.

A társadalmi-gazdasági elemzéssel foglalkozó bizottság ezen felül elfogadta a kockázatelemző bizottság azon következtetését, hogy a javasolt korlátozást nem indokolja az elenyésző kockázat csökkentésére való alkalmassága.

A kockázatértékelő bizottság véleménye alapján az Európai Bizottság úgy ítéli meg, hogy a kockázatértékelő bizottság által elhanyagolhatónak értékelt kockázat nem jelent a REACH-rendelet 68. cikkének (1) bekezdése értelmében vett elfogadhatatlan kockázatot, így azt nem szükséges kezelni.

3. KÖVETKEZTETÉS

A Bizottság úgy véli, hogy a szennyvízbe és a szennyvíziszapba jutó, majd mezőgazdasági földterületekre kijuttatott kadmium által okozott, a kadmium művészfestékekben való jelenlétéből eredő indirekt környezeti kadmiumszennyezés nem jelent elfogadhatatlan kockázatot az emberi egészségre nézve, így nem szükséges korlátozni a kadmium és annak vegyületei forgalomba hozatalát a művészfestékekben, sem a kadmiumot vagy annak vegyületeit tartalmazó művészfestékek használatát.

A Bizottság úgy véli, hogy a REACH-rendelet 68. cikkében előírt és 73. cikkének (1) bekezdésében említett feltételek nem teljesülnek, és ezért nem szükséges elkészíteni a XVII. melléklet módosításának tervezetét és meghozni a REACH-rendelet 73. cikkének (2) bekezdése szerinti határozatot. A Svédország által elindított korlátozási eljárás ennek megfelelően lezártnak tekintendő.

Mivel a REACH-rendelet VIII. címe harmonizálja a vegyi anyagok gyártására, használatára és forgalomba hozatalára vonatkozó feltételeket, a VIII. cím szerinti korlátozások elfogadásakor megvizsgált intézkedésekkel egyenértékű és a 73. cikk (2) bekezdésének megfelelően új korlátozás elfogadásához vagy egy meglévő korlátozás módosításához nem vezető intézkedések nem tarthatók fenn vagy vezethetők be a tagállamok által olyan új bizonyítékok hiányában, amelyek szükségessé tennék az újraértékelést.
